

EL PUNT AVUI+

Edita: Hermes Comunicacions SA
http://www.elpuntavui.cat
Centraleta Girona: 972 18 64 00
Centraleta Barcelona: 93 227 66 00
Atenció al client: 972 18 64 80
Redacció Girona: Santa Eugènia, 42. 17005
Redacció Barcelona: Diputació, 284, 4t. 08009

Director: Xevi Xirgo i Teixidor.
Vicedirector: Carles Ribera (Política).
Directors adjunts: Jordi Grau (Girona), Pepa Masó (Societat), Joan Ventura (Informació Cultural), Xevi Sala (Opinió, Formats Especials i coordinació amb El Punt Avui Televisió), Ramon Roca (L'Econòmic i Informació econòmica), Miquel Riera (Presència, Tancament i Informació internacional), Joan Rueda (Ciutats i Informació local), Lluís Martínez (coordinació amb El Punt Avui Televisió).
Caps de secció: Toni Brosa (Opinió), Joan Armengol (Economia), Pilar Esteban (Europa-Món), Anna Serrano (Política), Carles Sabaté (Societat), Jaume Vidal (Cultura), David Castillo (Suplement Cultura), Andreu Puig (Fotografia), Quim Puigvert (Llengua), Jordi Molins (Disseny), Montse Martínez (Apunts), Carme Torns (Documentació), Antoni Dalmau (Tancament), Susanna Oliveira (Barçakids), Jaume Batchellí (Producció), Montse Oliva (delegada a Madrid), Pere Gorgoll (Necrològiques), Gemma Busquets (Comunicació), Narcís Genís, Tura Soler, Xavier Castillón i Anna Puig (Comarques Gironines).

Conseller delegat: Joan Vall i Clara.
Gerència Comercial: Anna Maria Ribas.
Direcció Comercial: Eva Negre (El Punt Avui), Eduard Villacé (Agències), Maria Àngels Taulats (Setmanaris), Josep Sánchez (El 9) i Carles Gri (Serveis al Lector).
Webs i Sistemes: Josep Madrenas (director), Marc Massot (Programari), Joan Sarola (Sistemes) i Ramon Buch (Disseny).
Recursos Humans: Miquel Fuentes. Administració: Carme Bosch.
Producció i Logística: Lluís Cama. Distribució: Concepció Casals.

L'OBRA DEFENSA
LA UNITAT DE LA
LLENGUA CATALANA

Henry
Ettinghausen

Catedràtic d'estudis
hispanics. Convidat per
l'Associació Noves Bases
de Manresa

Però si ja ho deia en Despuig!

¿A quina època van començar a empenyar-se els catalans amb Castella? ¿Al segle XVIII, amb la guerra de Successió? ¿Al segle XVII, amb la guerra dels Segadors? No! Com a mínim, a mitjan segle XVI. Ho deixa ben clar Cristòfol Despuig en els seus gloriosament genials *Col·loquis de la insigne ciutat de Tortosa*, escrits l'any 1557. L'edició en català és d'Enric Querol i Josep Solervicens (Abadia de Montserrat, 2011). Despuig no va ser només un autor realment extraordinari, sinó que també va fer d'altres coses fora del normal, com ara participar en les guerres entre diferents faccions de la seva ciutat, presidir la seva cort de justícia i fer cremar la casa de l'alguatir de la Inquisició tortosina.

ALS 'COL·LOQUIS' ENS REGALA la invenció de mitja dotzena de converses mantingudes per dos ciutadans tortosins, Lívio i Fàbio, amb un cavaller valencià, Don Pedro, sobre tota mena de qüestions. Despuig no tenia pèls a la llengua. A l'obra es critica el refús per part del bisbe de Tortosa de contribuir financerament a la caritat i a les obres que s'estan fent a la catedral. Quant al papa, al parer de Lívio, senzillament "també és home com tots".

UNA BONA PART DELS 'COL·LOQUIS' es dedica a denunciar i rebatre les deformacions intencionades del paper exercit per Catalunya en la història d'Espanya comeses per historiadors castellans contemporanis. Lívio acusa molts d'ells de confondre Espanya amb Castella: "Per fer gloriósala sua pròpia nació no dubten d'escriure mentires." Referint-se a la prepotència castellana envers els catalans, els aragonesos i els valencians "estos castellans s'ho beuen tot", "ells a soles creuen ser en lo món" - Lívio pronostica que "si ara veiem manar los castellans, demà veurem que seran manats [...] i aprofitar-los ha poc la llàvia que tenen". A més, Lívio no ho dubta ni per un moment: "Los de Catalunya han tingut en tot temps més obres que paraules, lo que contrari és en los castellans, que tot temps han tingut més paraules que obres."

Els 'Col·loquis' de Despuig són l'obra més moderna i accessible de la literatura catalana antiga

ELS 'COL·LOQUIS' DEFENSEN, a més, la unitat de la llengua catalana, enfront dels termes *llemosí* i *valencià*, i també la seva dignitat. A la dedicatòria de l'obra, Despuig declara: "No he volgut escriure-la en llengua castellana per no mostrar tenir en poc la catalana i també per no valer-me de llengua estranya per a llustrar i defensar la naturalesa pròpia." I és el valencià Don Pedro qui es queixa que la noblesa barcelonina hagi abandonat el català, perquè és més fàcil parlar en castellà. Don Pedro, per altra part, també contesta el tòpic de ser els catalans garrepes.

SI TOTS AQUESTS TEMES són d'una actualitat estrepitosa, no en són menys les ferents lloances fetes per Fàbio dels peixos, ocells, animals de caça, bolets, cereals i arbres de les riberes de l'Ebre, demostrant Despuig els seus coneixements i passió no tan sols per la natura del seu entorn sinó també pels noms de la seva fauna i flora. I fins i tot de les eixàrcies utilitzades pels pescadors ebrencs, de les quals anomena un parell de dotzenes -*boligs, rebordes, carasons, tonaires, boletxes, arcinals, reixagues, camallocs, mornells, ventoles*, etc.-, moltes de les quals ja no es pot saber ni a quins enginys es referien. De fet, els *Col·loquis* deuen ser la millor proclamació mai feta de la riquesa natural del delta de l'Ebre.

PER CERT, AQUESTS ESPLÈNDIDS *Col·loquis* de Cristòfol Despuig -sens dubte, l'obra més moderna i accessible de la literatura catalana antiga- estan a punt de publicar-se en anglès, en la primera traducció mai feta de l'obra (Tàmesis Books/Editorial Barcino).

La columna

Maria Mercè
Roca

Mòbils

Per celebrar Sant Jordi vaig anar a una escola a explicar un conte. Trobo que les escoles fan santament d'involucrar pares, mares, avis i àvies, germans grans i tota la família en l'educació dels seus alumnes. Massa poc que ho fan, massa poc que ens hi impliquem. Jo crec a ulls clucs en la comunitat educativa, és a dir, en les persones que eduquem no només els nostres fills sinó també els fills dels altres. Total, que me'n vaig anar molt feliç i esperançada a explicar un conte. Ens van demanar que els llibres parlessin de sentiments, i jo els vaig portar la petita història d'un petit ós que es pensa que a casa seva no l'estimen perquè troba els seus pares una mica distants, sobretot la seva mare. Això, no cal dir-ho, li produeix una gran tristesa. Sort dels

El nen estava trist perquè volia explicar coses a la seva mare però ella sempre parlava pel mòbil

amics, com sempre! Perquè quan els seus amics li pregunten què té i ell els ho explica, el llop -molt llest!- lliga caps i li diu que li sembla que el que passa és que la seva mare porta un ós petit a dintre la panxa. I és veritat! La mare óssa tranquil·litza l'osset i li diu: "Una mare estima sempre tots i cada un dels seus fills, i el seu amor és per sempre." Un conte molt bonic... Acabat el conte, les professores van preguntar als nens i a les nenes si alguna vegada se sentien tristos. La majoria no van dir res, alguns van dir que no... Però hi va haver un nen que va explicar, a poc a poc, vacil·lant però amb les frases prou ben estructurades perquè se l'entengués d'allò més bé, que ell estava trist perquè volia explicar coses a la seva mare però que ella sempre estava parlant pel mòbil, pendent del mòbil, i no li feia cas. Estic del tot, del tot convençuda, que la mare d'aquest nen és una bona mare, amable i afectuosa, que l'estima i el cuida. Una mare potser aclaparada per la feina, per unes comandes, per una nòmina que se li aguanta per un fil. Com la majoria de mares i pares. Però això no evita que el sentiment que té el seu fill petit és que no li fa cas. Ostres, ostres! Que complicada que és, la vida!

EL
DIBUIX

Fer

